



بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

سبقت‌گامی

"دستورالعمل و ضوابط اجرایی خرید و فروش ارز به نرخ آزاد"

با استناد به بند (ج) ماده (۱۱) و بند (الف) ماده (۴۲) قانون پولی و بانکی کشور مصوب مورخ ۱۸ تیر ماه ۱۳۵۱ و همچنین ماده (۸۱) قانون برنامه پنجم توسعه "دستورالعمل و ضوابط اجرایی خرید و فروش ارز به نرخ آزاد" به شرح ذیل ابلاغ می‌گردد:

۱. تعاریف:

بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران؛

صادرات غیرنفتی: صادرات کالا و خدمات به جز نفت و گاز؛

ارز قابل معامله به نرخ آزاد: درآمدهای ارزی حاصل از صادرات غیرنفتی اشخاص حقیقی و حقوقی (ارز حاصل از صادرات) و ارز ورودی به کشور از طریق نمایندگی‌های دیپلماتیک مقیم ایران و سرمایه‌گذاران خارجی؛

بانک‌های منتخب: بانک‌هایی هستند که مجوز مرحله سوم فعالیت عملیات ارزی را از بانک مرکزی دریافت کرده و عضو بازار بین بانکی ارز تهران باشند؛

سامانه مدیریت دریافت و پرداخت ارز (ITRS): سامانه‌ای است که از طریق پرتال ارزی بصورت برخط (On-line) در اختیار بانک‌های مجاز قرار دارد و بانک‌ها ملزم به ثبت اطلاعات کلی دریافت‌ها، پرداخت‌ها و انتقالات ارزی در آن هستند؛

پایگاه اینترنتی www.sanarate.ir: سایت اینترنتی اعلام نرخ ارز که نرخ‌های اعلام شده در آن بیانگر میانگین وزنی نرخ خرید و فروش ارز در هر ساعت و پایان روز بر مبنای معاملات ثبت شده در سامانه سنا توسط صرافی‌های مجاز کشور است؛

روز کاری بانکی: روزی است که بانک‌های کشور برای ارائه خدمات بانکی باز هستند.

۲. اداره صادرات بانک مرکزی مسئولیت کنترل، تنظیم و مدیریت معاملات بانک‌های منتخب در اجرای این دستورالعمل را به عهده دارد.

۳. بانک‌های منتخب می‌توانند ارز قابل معامله به نرخ آزاد را خریداری نمایند.

تبصره: خرید ارز از محل درآمدهای ارزی دستگاه‌های دارای ردیف بودجه مشمول این دستورالعمل نمی‌شود.

۴. بانک‌های منتخب می‌باید به هنگام خرید ارز علاوه بر احراز هویت فروشنده، از صحت اظهار فروشنده در مورد کسب ارز مورد فروش اطمینان حاصل کنند. در این راستا، حداقل اسناد مورد نیاز به شرح زیر است:
الف- در مورد صادرات کالاهای غیرنفتی اخذ اظهارنامه صادراتی و استعلام کوتاژ صادراتی از گمرک

ب- در مورد ارزش نمایندگی‌های دیپلماتیک درخواست کتبی نمایندگی

ج- در مورد سرمایه‌گذاری خارجی معرفی نامه سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های اقتصادی و فنی ایران

د- در مورد صادرات خدمات فنی و مهندسی قرارداد و تاییدیه صورت وضعیت انجام کار توسط کارفرما

تبصره ۵: چنانچه سرمایه‌گذار خارجی ارزش مربوطه را به نرخ آزاد بفروشد، مشمول بند (۹) از قسمت "ب" بخش سوم مجموعه مقررات ارزی نمی‌شود.

۵. بانک‌های منتخب می‌توانند ارزش‌های خریداری شده را در چارچوب مجموعه مقررات ارزی و یا از طریق صرافی‌های معتبر به فروش رسانند. فروش ارزش خریداری شده به سایر بانک‌های منتخب مجاز است.

۶. رعایت مقررات احتیاطی شامل "وضعیت باز ارزی (NOP)" و "نسبت تعهدات و بدهی‌های ارزی به دارایی‌های ارزی" در خرید و فروش ارزش الزامی است.

۷. چنانچه مانده حساب جاری بانک منتخب نزد بانک مرکزی بدهکار باشد، مجاز به نگهداری وضعیت باز ارزی مثبت نمی‌باشد و می‌باید در همان روز بدهکار شدن حساب، نسبت به فروش ارزش مازاد اقدام و ریال حاصله را به مصرف تسویه مانده بدهکار حساب مذکور برساند.

۸. نرخ خرید و فروش ارزش بر اساس توافق بانک و مشتری تعیین خواهد شد.

۹. نرخ خرید و فروش ارزش می‌تواند با توجه به شرایط و نوسانات بازار طی روز تغییر نماید.

۱۰. نوع ارزش قابل معامله به نرخ آزاد شامل کلیه اسعار معتبر مورد معامله در سیستم بانکی کشور و شبکه صرافی‌های مجاز است که می‌تواند توسط بانک‌های منتخب خرید و فروش شود.

۱۱. بانک مرکزی تعهدی برای خرید ارزش‌های مازاد خریداری شده توسط بانک‌های منتخب تحت این دستورالعمل ندارد. خرید ارزش توسط بانک مرکزی از بانک‌های منتخب به نرخ میانگین خرید روز قبل پایگاه اینترنتی www.sanarate.ir و یا آخرین نرخ میانگین خرید پایگاه مذکور در روز انجام معامله هر کدام که کمتر باشد خواهد بود و چنانچه نرخ بازار کمتر از نرخ‌های مذکور باشد، نرخ بازار ملاک خواهد بود.

۱۲. ثبت برخط (On-line) اطلاعات خرید و فروش ارزش قابل معامله به نرخ آزاد در سامانه مدیریت دریافت و پرداخت ارز (ITRS) توسط بانک‌های منتخب حداکثر پایان همان روز الزامی است.

۱۳. ثبت‌های حسابداری ارزش قابل معامله به نرخ آزاد بر اساس بخشنامه شماره ۹۲/۴۲۰۱۲ مورخ ۱۳۹۲/۰۲/۱۸ این بانک به نرخ آزاد در حساب‌های معین و یا تفصیلی جداگانه انجام پذیرفته و مأخذ نرخ‌های تسعیر ارزش قابل معامله به نرخ آزاد، میانگین وزنی پایان همان روز کاری اسعار مورد معامله در بازار آزاد کشور مندرج در پایگاه اینترنتی www.sanarate.ir می‌باشد.